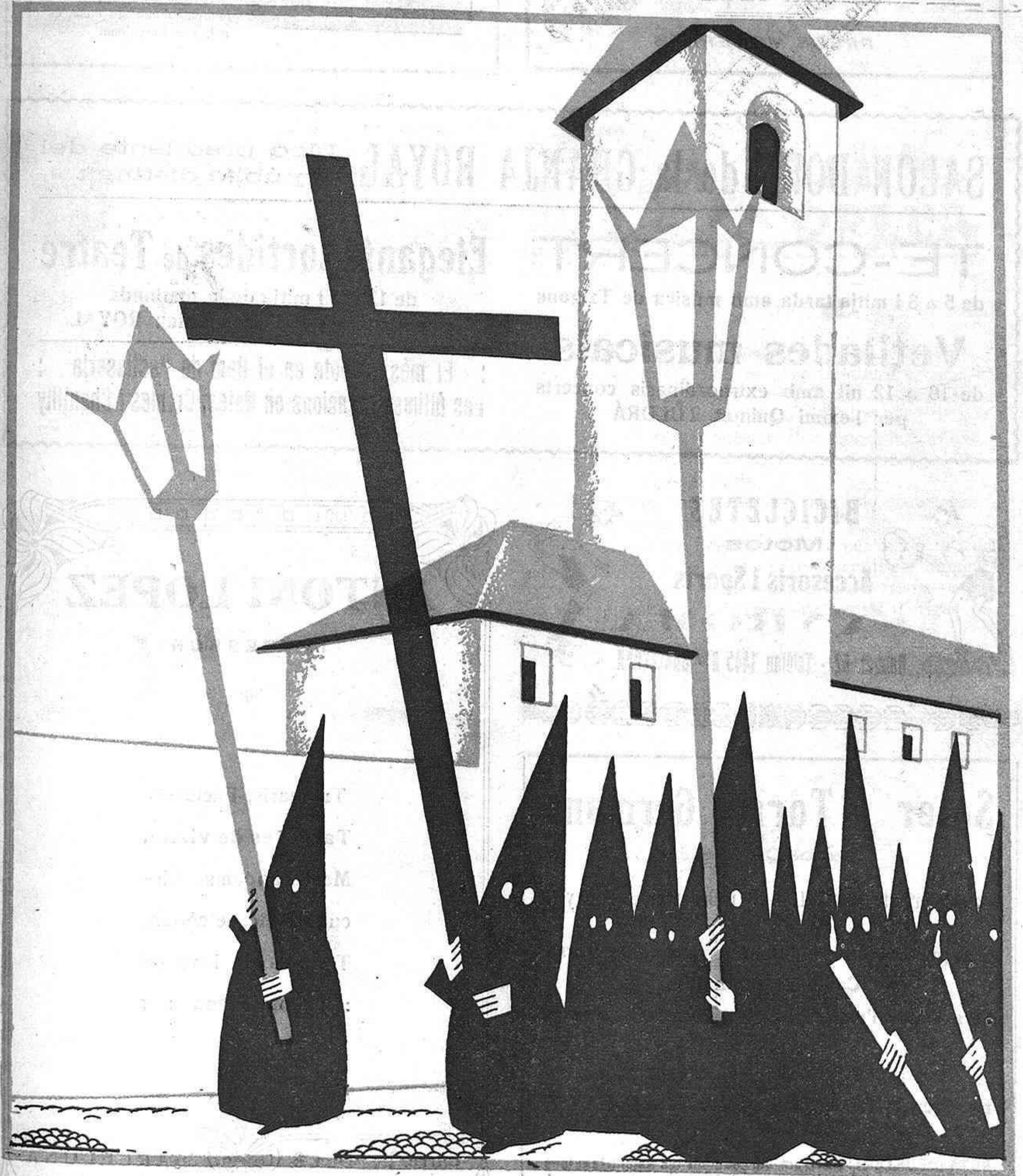

Barcelona 10 d'abril de 1925

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVIII Número 2405 15 cèntims — Atrassats 30

COSES DE LA DIADA

Fantasia.

El Gato Negro

Bar - Charcuterie

Rambla del Mig, 36-38 - Tel. 2290 A

SERVEI DE PRIMER ORDRE

Única Casa amb servei de CAFE-EXPRES per a tot el públic

PREUS MODERATS

PATI BLAU

PELAI, 1

SALÓ EL MÉS NOU
EL MÉS HIGIENIC
ÚNIC A BARCELONA

Elegant sessió vermut tots els dies festius de 12 a 2, amenitzat amb un interessant concert.

Tothom pregona que el succulent cafè d'aquesta casa, és el millor de Barcelona.

SALON DORE de la GRANJA ROYAL Lloc predilecte del públic distingit

TE-CONCERT

de 5 a 8 i mitja tarda amb música de Tzigans

Vetllades musicals

de 10 a 12 nit amb extraordinaris concerts per l'eximi Quintet TOLDRÁ

Elegants sortides de Teatre

de 12 a 2 i mitja de la matinada amenitzades per l'Orquestrina ROYAL

: El més selecte en el Ram de Pastisseria :
Les últimes creacions en Nates, Cremes i Chantilly

BICICLETES

Motos

Accesoris i Sports

ANROMA

Balmes, 62 - Teléfon 1445 A - BARCELONA

ANTONI LÓPEZ

IMPRESSOR

Talonaris, Factures,
Targetes de visita,
Memoràndums, Cir-
culars, etc., etcètera.

Treballs de luxe de

: : tota mena : :

Soler i Torra Germans

BANQUERS

Rambla d'Estudis n.º 11 i 13 i Bonsuccès, n.º 1 y 3

Compra i venda de valors - Ordres de Borsa
Canvi de monedes

Girs sobre l'estranger - Comptes corrents

Admetem dipòsits de valors en custòdia

Facilitem OR per a pagaments a DUANES

NOTA IMPORTANT: Revisem curosament les amortitzacions

Carrer de l'Olm, 8 BARCELONA

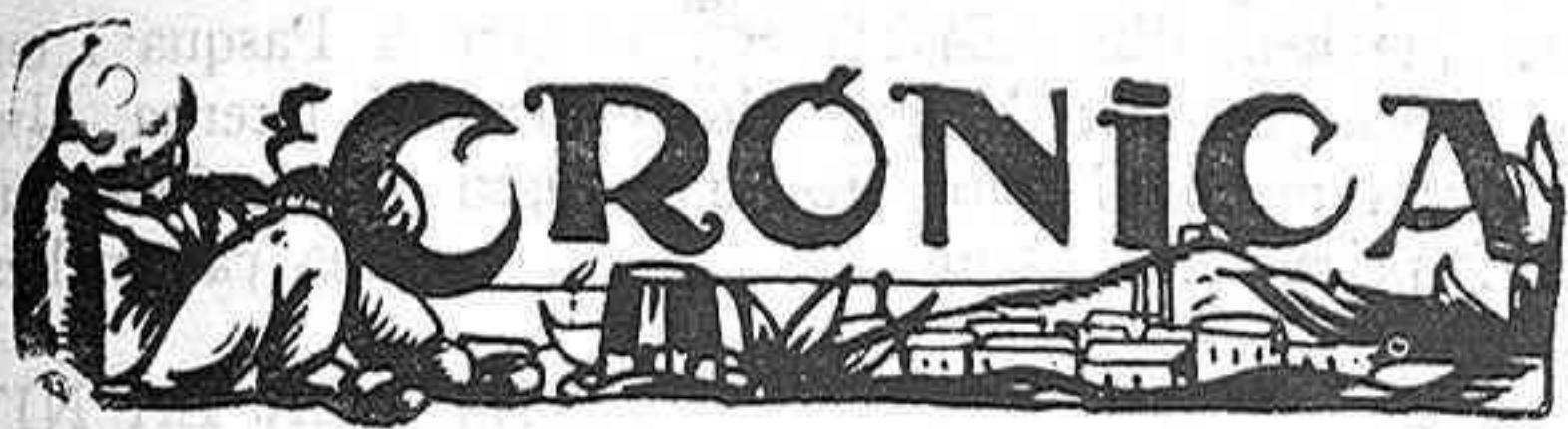

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

La guerra nova

De nou, França es divideix en dos partits: en un, París, en l'altre, tot França. París, amable, lluminós, fantàstic, magnífic i clar, és ademés conservador i reaccionari. El demés de França, a més d'ésser amable, lluminós, fantàstic, magnífic i clar, és generós, lliberal i republicà. No hi ha hagut lluita de França en què París no hagi portat la contra a França. A la revolució nostra, a la revolució francesa, no és el bon poble de París el que fa la guitza als tirans, sinó els representants de tot França en els Estats generals; en les hores napoleòniques, és París el que es porta per tot Europa amb joia; en les hores misterioses dels bonapartismes i de Felip Igualtat, és París monàrquic, contra la França republicana; en els moments heroics, evidentment París és al cap de tot França, perquè tot l'heroisme del poble és a la capital-misteri; però un cop passada la grandesa de la derrota del 70, Gambetta, que encara era heroi al Nord i al Midi, és xiulat en una sala de Belleville. Quan l'afer Dreyfus, és França dreyfusista i París antidreyfusista... Però ve la guerra i torna París a ésser la heroïcitat i la glòria; el camí de la llum i la pau del món... No obstant, un cop acabada la guerra, França torna a ésser democràtica i generosa i París es dona al Bloc National i són derrotats en 1919. Els homes d'esquerra ho són en aquest maig roig i magnífic de 1924, mentre tot França porta al Parlament la joventut i la pau; la república i el sentiment lliberal.

París ara es dona a Lleó Daudet, al general Castelnau, al senyor Millerand... Monàrquics, catòlics, dreters porten el penó de la lluita contra Herriot-la-"paix" i París és el teatre de la lluita: mítings grandiosos a la "Salle Wagram", a "Luna Park", vagues d'estudiants subvencionades per una força plutocràtica, elecció del senyor Millerand per 520 vots al departament del Sena...

Tot París contra el senyor Herriot, que és França. França de Lyon; França del Midi; França del Nord; França de tot arreu... Un home que porta una cartera amb la pau i una altra amb els clàssics grec-llatins.

La nova guerra és eterna a França: el poder espiritual i el poder material; l'Església i l'Estat; la llibertat i el dogma; la política democràtica i vital i el poder universal

dimanant de la Internacional negra de Roma... Estem en l'any 1925 del segle XX. Fa deu anys, fa vint anys, fa trenta anys, en fa quaranta a França hi havia la mateixa lluita. No hem avençat gens. No obstant, senyors, tornem-hi: "Visca París! Visca França!"

P.

L'ART DE BEN PARLAR

Aquest és un senyor d'edat, de certa edat. Calb, té el cap com un genoll. Ric, té unes fàbriques en una vila de la costa, famosa pels seus vins. Home de societat, frequenta els clubs aristocràtics de la nostra ciutat i l'interior dels escenaris d'òpera i opereta. Per aquesta afició que té a l'òpera, a l'opereta i a la dansa—ens havíem descuidat—fa freqüents viatges a París.

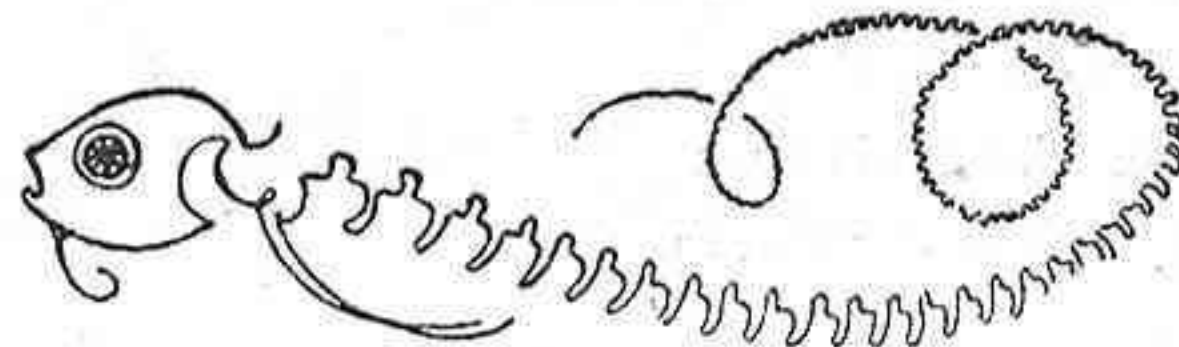
Aquest senyor amic nostre té una sola coqueteria: la coqueteria de parlar bé.

L'altre dia en un intermedi del Liceu, durant un dels magnífics concerts de Strawinsky—magnífics, diguin el que vulguin quatre bèsties vestides d'americana—aquest amic nostre parlava d'un senyor ric avui i d'origen obscur i humilíssim.

—Havia sigut numismàtic—deia.

—Collecionista de monedes?—va preguntar un altre senyor del rotllo.

—No; cobrador de tramvia.

TINC SET!

El sol ponent és com un Crist sagnant
i cau la nit que és hòrrida mentida;
les ombres vagaroses van passant,
car tot passa en la vida.

Veig davant meu la llarga carrendella
dels afollats i els desvalguts,
fills del pecat que han nascut sense estrella
i van pel món esmaperduts.

Els punx la febre del desvari
i van silents cap a la fi,
i cada un d'ells porta un Calvari
i una creu que els ajup en el camí.

Raça d'humils crucificats
per la inclemència de la vida,
assotats per les fúries dels pecats
i per la dent mordaç de la mentida.

Van per la llarga carretera
del desengany i el sofriment
i se'ls arrapa al coll la polsaguera
i l'angúnia del pas indiferent.

Són coronats per totes les espines
i els punyen front en dins els pensaments,
i les angoixes clandestines
i els claus i la llança dels turments.

Diuen: "Tinc set!" i l'escarni els contesta
veient disbauxes i plers escabellats
i els posa fel als llavis i els fa blincar la testa
el pes de totes les iniquitats.

"Tinc set" i t'abandonen sempre a la teva força;
sinó t'ofeguen l'ànima et llevaran la pell,
o bé et tindran subjecte que no et puguis retorçè
fins que de tantes nàfres esdevindràs mesell.

"Tinc set". No alcis enlaire
la súplica devota
que no et valdrà de gaire.
Si mires al dessotà
veuràs altres mortals crucificats,
veuràs sedents que ploren sots la carga
d'una inclemència humana que els amarga
i passen resignats.

"Tinc set". L'esponja aspriva
que el faritzeu eleva
és sang d'angúnia viva
que les sangs et subleva.

La justícia dels homes és justícia banal
que no cura les llagues, sinó que endanya el mal.

Així va per la terra la llarga carrendella
dels afollats i els desvalguts
que han nascut sense estrella
i van pel món esmaperduts.

La pols de les misèries se'ls encasta a la gorja
i ni la mort que busquen els vol fer de bracet.
La vida miserable una creu dura els forja
i ni Déu els escolta mentre clamen: "Tinc set!"

SALVADOR PERARNAU

Proses epigramàtiques

DE LES CAMELLES

No us parlarem de Dijous Sant ni de les demés tristesses d'aquesta setmana, ni tan sols de les moltes mantel·lines que hem vist pels carrers. Ja som a Pasqua i ens plau llençar un crit de goig, de resurrecció interna. Una cançó al vent, sigui com sigui, que dugui tota la joia d'un triomf primaveral. Aquestes són les nostres caramelles.

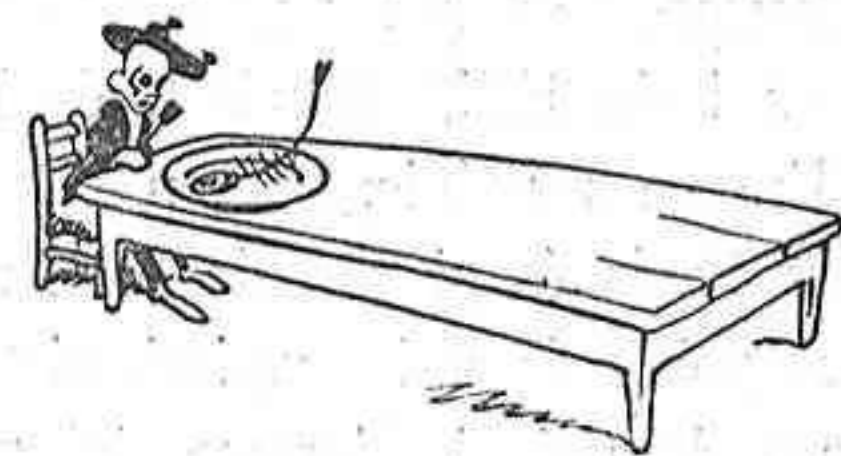
CANTS EN LA NIT

Aquesta nit tot l'aire és ressonant de cançons florides. A cada finestra hi ha un amor i una riulla que s'escapa. Passa el jovent cantant i tota la nit és una sola cançó. Les notes s'empugen espai amunt i brilla davant dels ulls un escampall d'esteles. És la nit plena de cants.

ALEGRIA DE PASQUA

Quina cara de Pasqua que fan totes les coses! Les donzelles del braç de llurs galans, quina cara de Pasqua! La Pasqua ho ha invadit tot. Sembla que s'ha parat una mica de cançó damunt de tota cosa; sembla que el goig del florir s'ha fet llum tremoladissa que surt del cor i esclata els llavis en un somris corprenedor. És l'alegria de la Pasqua. És la resurrecció del món cantant la joventut eterna que ha vençut l'hivern.

SALPER

Sense fetxa

Tinc la costum ja vella de no posar fetxa a les meves coses ni a les meves cartes. Sento una íntima adversió al temps mesurat i em plau que quan un amic em contesta una lletra comenci dient: "He rebut la vostra sense fetxa..." i en sento un íntim goig. Qui vulgui fetxa a les meves lletres o a les meves coses, que se la hi posi en rebre-les; jo no la hi puc posar; sóc un esperit lliure i no sé donar-les-hi aquest caire d'oficialitat encarquerada. Per a mi el temps és una cosa eterna que va rajant, i si bé el mesurem en dies, hores i minuts, no m'atreveixo a motejar aquests retallets d'eternitat amb els logarítmes aritmètics, el dia 13, el dia 16, etc. Tothom té les seves manies i aquesta per a mi és una mania respectable. Què se m'endona si l'*Art poètic* d'Horaci fou escrita en les Idus o en les Calendes? És una cosa eterna que no coneix el temps, i un bon artista ha d'aspirar a fer coses eternes, dignes de l'art immortal.

Nosaltres ens riem dels que porten dietari de la seva vida. El dietari que aquesta gent fa és una mentida superlativa. Aquest dietari únicament conté la partida dels bons actes o dels aconteixements que els afalaguen. No hi trobareu mai una nota que digui: "Avui he fet aquest mal acte o aquesta estrafolleria". Si el que fa el dietari

és un home d'esperit bellicós, no us dirà mai: "Avui m'he barallat amb tal o qual i m'ha tocat el rebre". No, senyor; prefereix posar-hi: "Avui m'he barallat amb el senyor X i li he donat dues bufetades", encara que sigui al revés.

Sense dietari, sense fetxa, hom apar que visqui més bé, en un present etern. Tots els actes de la vida, totes les impressions i les sensacions les servem com una cosa nostra que viu en nosaltres amb una forta vigor d'actualitat perquè no li havem posat l'estigma d'una fetxa al front, fent d'aquell acte un esclau d'aquell dia i llençant-ho al pou d'aigües tèrboles del passat.

Ara mateix acabo d'escriure a un gran amic meu, una lletra cordial i extensíssima—vint planes només— i, naturalment, no hi he posat fetxa. A més de les raons exposades, tinc un sens fi d'altres raons tant o més poderoses per a no caure al vici vulgar de posar fetxes. Jo sóc un home egoïsta en certa manera de les meves coses; les estimo. Potser no les estimaria ningú més, però jo les estimo. I una carta amb la qual obriu el vostre cor donant la consideració i l'afecte d'un amic, és una cosa que s'estima. Doncs bé; jo de vegades porto una carta així a la butxaca durant un mes o dos i no l'envio perquè tinc una aprensió gran al correu. A vegades he sortit de casa per anar a tirar una carta i quan he estat davant d'aquell estri que l'espera amb la boca oberta, m'he tornat a ficar la carta a la butxaca i no l'he tirat. Han de passar per tantes mans aquelles lletres que porten un bon tros de la nostra ànima; han d'anar ensacades entre tantes mils que parlen només d'estupideses vulgars, barrejades amb tots els errors gramaticals, que per poca dignitat que tingueu us doldrà que la vostra lletra es confongui amb le sdel pilot. Oi més, perilla de perdre's.

Aneu fent aquestes consideracions i fet i fet no tireu la carta. Si ja és fetxada, quan us decidiu a tirar-la, haveu d'estripar l'envelop, rectificar la fetxa i tornar-la a segellar. Naturalment, val més no fetxar-la i així quan la llegeix l'amic té la sensació de què allò és d'última hora, de què encara li esteu dient i pot ensenyar-la als amics i dir: "He rebut carta de l'amic tal", i llegir-la al cap de tres mesos com si l'hagués rebut el dia abans.

En les demés coses de la vida tampoc hi vull fetxa. Jo vull, si pot ésser, viure amb tota la intensitat tots els moments i alguns els allargaria perennalment, però aquestes gotetes d'eternitat que cauen fetes dies i hores volanderes, no deuen portar un número a la solapa com un soldat encara que siguen guerrers endiestrats de l'exèrcit triomfal del temps.

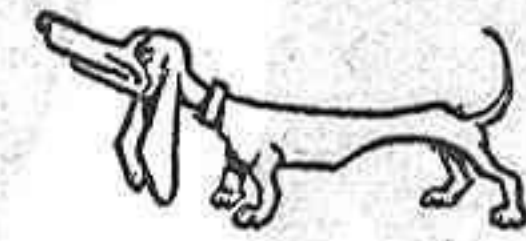
Don Sebastià Aguilar

El pare del nostre volgut company de redacció en Marius Aguilar acaba de morir a la ciutat de València on vivia jubilat de magistrat, càrrec que havia desempenyat amb la més gran honradesa, com també el de jutge.

Don Sebastià Aguilar era no sols un ciutadà dignísim, sinó sobresortint per la seva ciència i per la seva bondat. La mort de la seva preuada esposa agreujà la malaltia que venia sofrint i l'aconduí irreparablement a la sepultura.

Rebi els nostre volgut company, el pulcre escriptor Marius Aguilar, el testimoni més sentit del nostre profund condol i li desitgem una prompte resignació i el consol necessari en aquestes penes tan dures.

Descansi en pau el que fou exemple de justícia i de virtut i pare del nostre gran periodista Marius Aguilar, director dels col·legues *El Día Gráfico* y *La Noche* i des de molts anys col·laborador de *L'ESQUELLA* i de *La Campana*.

Nova Pasca nova legis

Ve la nova Pasqua, ve la nova llei. Els camps reverdits tenen una gerdor nova; els rams de la passió flamegen esvelts; una resurrecció batega en totes les cases i el ventijol suau amb les ales esteses diu un himne humil de rejuveniment.

Ve la nova Pasqua, ve la nova llei. El paisatge té una alegria ingènua i un perfum somnolent. El sol li dona un color d'ungüent oriental i un simbolisme bíblic. Els núvols primaverals són com les cabelleres de la Magdalena eixugant el cos sagrat del món, com si tota cosa fos un Jesús miraculós.

Ve la nova Pasqua, ve la nova llei. Sentim esclatar en les venes un cant nou; sentim despullar-nos de l'home vell i revestir-nos d'intencions novelles. L'hivern ha finit en un tremolament asmàtic. El nou temps ve amb els ulls plens de noves florides.

Ve la nova Pasqua, ve la nova llei. L'ideal triomfa per

LA GRAN IDEA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

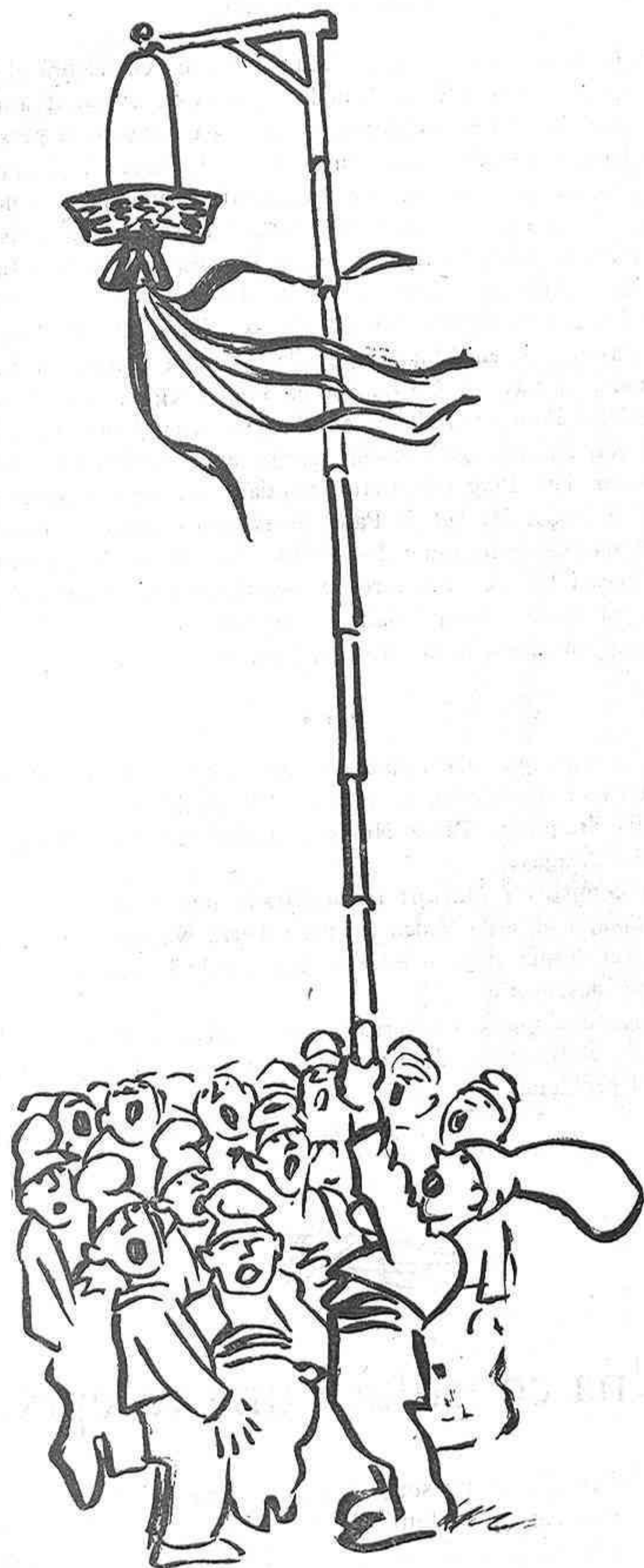

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

PASSAREU

CAMELLES

—Em sembla, nois, que aquí no ens donaran ni el bon dia.

tots costats. El nostre ideal és la llum, és el temps clar, és la cançó i la dansa, la germanor d'un poble sempre triomfant. La nostra carn ardeix del foc de la besada, foc purificador de les angoixes transides. El glaç s'ha fos, les neus regalimen, les aigües verges diuen un cant nou i esdevenen mares de flors multicolors.

Ve la nova Pasqua, ve la nova llei. Els mal intencionats i els rencorosos són soterrats en la fosca de la seva nit. Per ells no hi ha alleluia redemptora. Sols els resta la soga esmunyadissa del Judes etern. Sols senten l'espiguet del gall recordant-los traïcions innúmeres. Aniran errants pel món voltats de polsagueres. Els atiçaran els cans irats de les ventades fredes i duran glaç al cor i gelebror en la pensa.

Ve la nova Pasqua, ve la nova llei. La Pasqua nova i llei nova és per a nosaltres. Germans, de cara a l'ideal, que és la llum més santa!

JOAN D'ALIÓ

Caricaturesques

Som a la Setmana Santa, i els cristians la celebrem perquè el suplici de Jesús és d'agrair, i nosaltres, els cristians, ho som molt d'agraïts. Hi ha qui no se n'ha enterat d'això, però el cas és que la setmana és santa, ja que l'hem santificat d'acord amb el sentimentalisme dels Evangelis.

La gent fa la festivitat, però una vegada feta és ella qui fa a la gent i per aquesta raó els que per Carnestoltes feien el beneit, vulgues que no, perquè el calendari els ho manava, ara fan penitència perquè els ho mana la tradició, i no sols la tradició, que per a molts seria poc motiu, sinó que fins l'estómac els ho mana: perquè el Dijous Sant és la purga del dijous gras i l'amoníac del Carnaval.

D'aquí ve la santedat. Es tracta d'un armistici religiós i familiar; els homes, diguem-ne decents, aquells senyors que si van a fer l'ós pels *cabarets* ja hi van d'amagat de la senyora per un respecte a les lleis matrimonials, i si es barallen amb la família és per tal de deixar-hi ben especificat el principi d'autoritat casolana, aquells senyors miren de fer cara de pomes agres per consideració a la diada. I per aquesta consideració remenen la calaixera, desenterran el barret fort, espolsen el jaqué, busquen uns guants negres i un bastó renegre, que per sort es conserva al quartet dels malendregos, i posats a to amb tots aquells draps que tenen la prestància de la gramalla endolada d'en Fivaller, van a seguir monuments dels braços amb la dona. Van fúnebres com si sortissin d'un bany de fum d'estampa, com si no fossin els mateixos que feien ganyes per Carnaval, i van amb la dona. Van amb ella perquè per això es fa la festa; perquè la diada és una mena de renovació anyal d'aquella fidelitat i tolerància que un dia—un bon dia—varen prometre davant mateix de l'Epístola de Sant Pau, més perdurable que les gresques disfrutades pels reservats, d'amagat de la pròpia.

Es clar que això demostra una frescor de caràcter de burgès parisenc i una manera de fer les coses que res té que veure amb les maneres de Sant Agustí, però també són una mica creients de tot a estones, com si fossin recaders diaris del paradís de Mahoma al de la Bíblia, ja

purguen la seva lleugeresa passejant la dona el dijous i divendres d'aquesta setmana, i ja recaten la seva tranquil·litat posant-se l'hongo solemniat damunt les banyes de dimoni. Després de tot, ben mirat, el modernisme tendeix a la comoditat, i els Evangelis barrejats amb versícols del Koran són molt més còmodes.

TANYUS.

GOYA

Haviem quedat en què seguiríem parlant de *La cabeza del Bautista*, el "capricho macabro" d'en Ramón del Valle Inclán. Això de fer les crítiques a mitges, per entregues, és més divertit del que sembla. Sobretot aquí on la crítica no és pas una cosa massa sèria.

Haviem quedat en que Valle Inclán, autor dramàtic, tenia un parentesc amb Goya i amb Rembrand. El que Goya i Rembrand feren amb els seus gravats, fa Valle Inclán amb els seus drames, en els que es mescolen l'element patètic, el tràgic i el grotesc.

No sabem nosaltres, perquè la força arrabassadora de l'obra ens va privar de veure-ho, si *La cabeza del Bautista* té defectes o no, si està bé de tècnica o no n'està. Però la tècnica no té massa importància en el teatre, no té tanta importància com creuen alguns autors que no tenen res més que això: tècnica. La prova de què la tècnica no és una cosa essencial, és que els autors que disposen tan sols de la tècnica com a únic medi per a triomfar en el teatre, no triomfen. I és que el teatre és, per damunt de tot, passió, passió i res més que passió. Així ho advertim en Shakespeare, en Ibsen, en Hauptmann, en Hebbel, en Strindberg, en tots els homes que han dut un gloriós raig de llum als escenaris corromputs per l'abominable banalitat dels autors mediocres que no es valen d'altre recurs, per a fer teatre, que del recurs de la tècnica.

Nosaltres no sabem, ni ens interessa saber-ho, si *La cabeza del Bautista* està ben construïda o no. No sabem si és un defecte omplir el silenci d'una pausa amb els cops del magall cavant la fossa de l'home atret per l'encís carnal de la dona representativa dels pecats més horribles, més abjectes: el de la cobdícia, el de la luxúria desviada cap al sadisme. Però si això és un defecte de tècnica, tant se val! No fan horror aquells cops somorts en la terra negra de nit? Doncs ja estan bé, car cal no pensar-hi massa en la tècnica.

Potser també és un defecte la lentitud del final, veritat? Però tampoc cal considerar-li. No és teatral? S'ho pensaran quatre beneïts que no és teatral. Però remata l'obra d'una manera magnífica. Ens mostra tot l'horror, tot el verí, tota la crueltat instintiva i estúpida que pot haver-hi en un cor de dona. Obres com aquesta de *La cabeza del Bautista* convenen molt al nostre teatre, sobretot avui que es troba tan ensucrat, tan abominablement ensucrat, per les comèdies dels senyors Benavente, Arniches, Linares Rivas, etc., etc. Al costat d'aquesta gent, però molt per damunt, Valle Inclán és l'únic dramaturg pròpiament dit que ens queda.

Parlem ara dels intèrprets. No tenim a Espanya cap actriu de les condicions de Mimí Aguglia. Les nostres actrius—pobretes!—són una cosa més fina, més senyora, més correcta. Es natural que, representant el gènere que representen, siguin així. Mimí Aguglia és un manyoc de nervis sempre en tensió

i plens d'electricitat. Això dóna al seu treball un to càlid, exuberant, llampeguejant, desbordant, que mereix tota la nostra admiració.

El senyor Tudela és un actor just, discretíssim i correcte.

ESPAÑOL

Una altra obra de l'Enric Lluelles: *La passió roja*. Tot el que hem dit de *La cabeza del Bautista*, de Vallé Inclán ho podríem dir de *La passió roja*, ja que ambdues obres pertanyen—encar que amb la natural diferència de llenguatge—al mateix gènere. Donem-ho per dit.

En la interpretació es distingiren les senyores Casals i Pla, i els senyors Capdevila i Giménez Sales.

PER A ACABAR

El passat diumenge, en la "Maison Doré" es celebrà el banquet en honor de l'Enric Lluelles, per l'èxit obtingut amb la seva obra *La vida no és nostra*. Hi assistiren unes cent persones de relleu i significació totes en el teatre, les arts i la literatura. A la presidència s'assegueren l'homenatjat, acompanyat de les actrius Anna Peris, Assumpció Casals i Rosa Hernàez, els notables actors Josep Santpere i Josep Bergés, i els autors Ignasi Iglesias i Ambrosi Carrión. Entre els demés concurrents hi havia les actrius Esther Oliver, Teresa Viñals, Dolors Pla, Teresa Casanova, en Lluís Capdevila, l'Octavi Saltor, en Roura Torrents, en Navarro Costabella, en Poal Aregall, en Portusach, en Melcior Font, en Pallach, en Pius Daví, en Josep M.ª Francés i molts altres quals noms sentim no recordar. Es reberen adhesions d'en Puig i Ferrer, Santiago Rusiñol, Ramon Tor, Brauli Solsona, Miquel de Palol, Avelí Artís, Màntua, etc., etc.

Hi hagué—naturalment!—discursos a càrrec de l'homenatjat, l'Ignasi Iglesias, l'Ambrosi Carrión, en Lluís Capdevila, en Josep Santpere, l'Octavi Saltor i en Pallach.

Sigué una festa altament simpàtica.

***

La companyia del notable primer actor Ramon Martori, estrenarà el dia 12, en el teatre "Principal" de Terrassa, la comèdia dramàtica *Terra Nostra*, original del jove dramaturg Amadeu Aragay.

La companyia Martori té preparada una "turnée" per tot Catalunya, a base de *Vidas Rectas* i *Terra Nostra*, obra aquesta que ha despertat gran interès, tant per l'ambient com per la tesi que desenrotlla.

Amadeu Aragay és actualment secretari general de "La Unió de Rabassaires de Catalunya", i per tant ben coneixedor del problema.

BOB

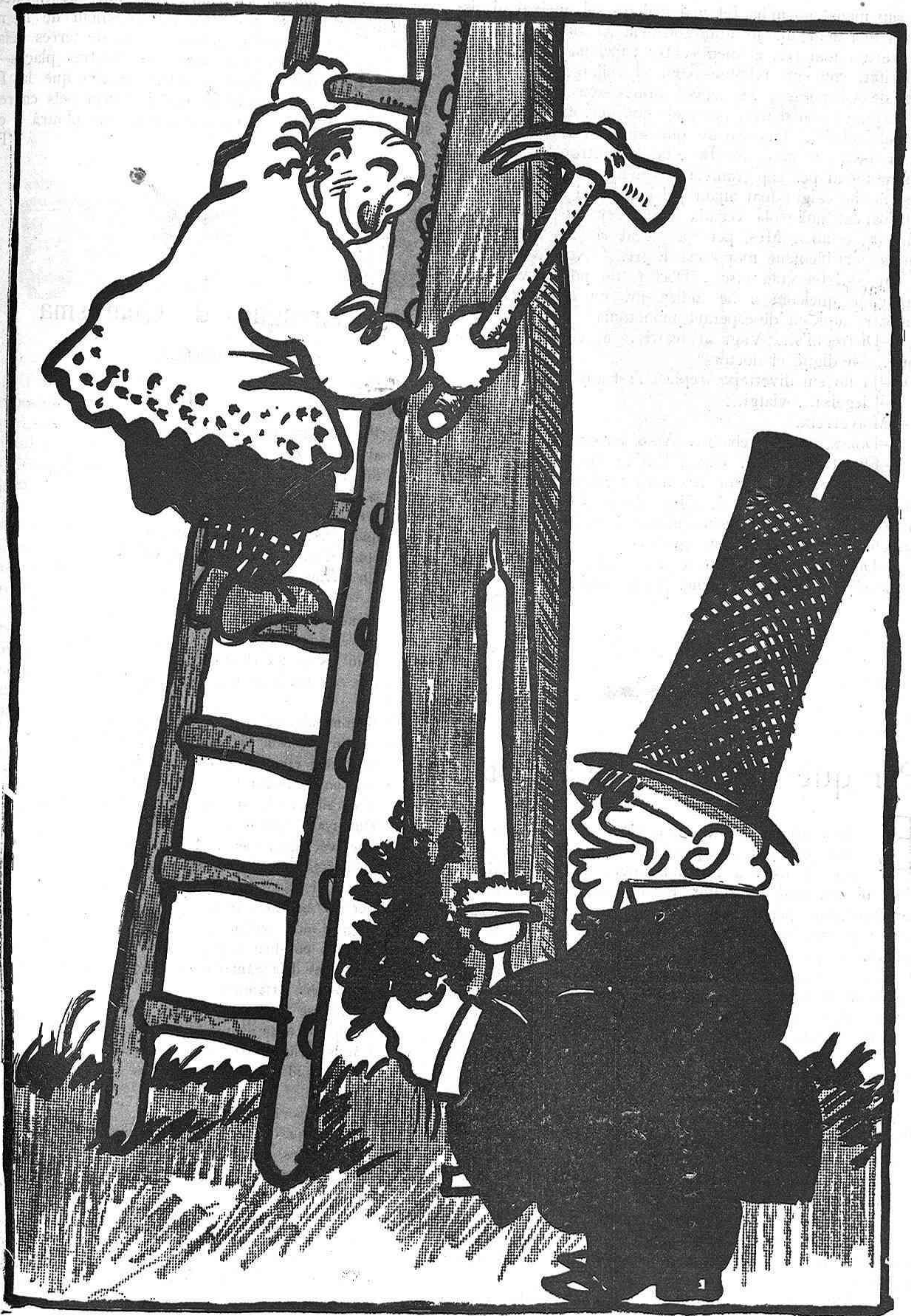

Una consulta i una recepta

L'altre dia es presentà a la consulta del doctor X..., Passeig de Colomb, núm...., un subjecte ben abillat, ni jove ni vell, ni alt ni baix, ni gros ni prim, ni brú ni ros, d'aspecte sà i robust, qui, en ésser davant del doctor, li parlà així:

—Jo, doctor, sóc un home excessivament feliç... No he estat mai malalt, no tinc mai mal de cap ni mals de cap

PRECAUCIÓ

—Cada any el clavo ben fort, no fos cas que el
dissabte de glòria ressuscités.

de cap mena, no m'ha fet mai mal un sol queixal ni sisquera una dent, menjo admirablement, el meu estómac no em refusa mai res, el meu ventre funciona amb tota regularitat, com un rellotge—com el rellotge de l'Acadèmia de Ciències—, les meves cames són de ferro, els meus punys són d'acer, per molt que derrotxi no acabaré mai els cabals... I no cal dir que, amb tot això, les dones estan totes per mi... No he estat mai atropellat per cap automòbil ni per cap tramvia, no m'ha mossegat mai cap gos, no he caigut mai anant pel carrer, ni sisquera m'he entrebancat una sola vegada anant per les Rambles tal com ara estan... Mes, per tot plegat la vida m'ha esdevingut terriblement monòtona i gris... No visc satisfet de tan satisfet com visc... Doctor, no podria vostè receptar-me quelcom o bé indicar-me un tractament per combatre aquesta desesperant monotonia?

—Distregui's... Vagi al teatre... al cine... Faci esport...—li digué el doctor.

—Ja no em diverteix—replicà l'estrany subjecte.

—Llegeixi... viatgi...

—M'avorreix.

—Doncs, miri: treballi... Això potser el distreurà...

—Que treballi diu? Uix... Em fa fàstic...

Llavors el bon doctor se'l mirà profundament, rumià un instant i, dirigint-se de sobte envers el balcó, l'obrí de bat a bat i signant majestuosament el Mediterrani al desconegut, li digué amb tota gravetat:

—Doncs, llenci's de cap a mar o bé engegui's un tret al cervell... No hi altre remei per a vostè!

FIDEL GRIFOL

Per què ha de ploure a ciutat?

Es una pregunta que ens havem fet moltes vegades. Per què ha de ploure a ciutat? Que ploqui als camps i a les muntanyes s'explica. Allà la pluja té una evident utilitat. Però a ciutat no sabem acabar d'entendre per què hi ha de ploure. La Naturalesa té cada cosa mal feta que aturdeix. La pluja a ciutat és més perjudicial que beneficiosa; és, senzillament, empipadora.

Estem segurs que la Providència—que no sabem quina classe de majestat és—hauria fet que no ploqués a les ciutats sinó hagués tingut present la nostra Barcelona. La Providència va veure la deixadesa il·limitada a què estava subjecta la nostra capital; va veure aquests munts d'escombraries i brutícia abundants pels nostres carrers i va decidir que ploqués a ciutat tan sols per a fer la guitza a les *pepes* consistorials que l'han abandonat sempre. Des d'aquell dia que plou a ciutat. Des d'aquell dia immemorial.

Però sembla que la naturalesa i la llimpiesa pública estiguin en un litigi constant: la Naturalesa volent netejar els nostres carrers amb pluges abundoses i els que menen la ciutat posant-li obstacles i no permetent-li perquè, ara, quan plou, la ciutat queda més bruta i fastigosa que mai.

La Naturalesa i el municipi aguanten ambdós el seu punt.

La pluja a ciutat és una cosa molestosa. Si plou a ciutat és perquè tots en tenim la culpa. El dia que Bar-

celona sigui neta—que tardarà—, el dia que tinguem un Ajuntament que és preocupi veritablement de la neteja pública i que no estorbi aquests munts de terres pels carrers i no reventi calamitosament les nostres places—això tardarà molt més encara—, estem segurs que la Providència es donarà compte de què la pluja pels carrers és supèrflua i enutjosa i des d'aquell dia no plourà a ciutat.

TUNUS

Arengues de Quaresma

PERESA

VII

Per fi som, germans benaventurats,
al sèptim dels pecats,
l'últim! dels que amb més còlera abomina
la comèdia divina,
no el poema més gran
que escrigué el famós Dant
sobre l'humana i sagnolent tragèdia,
La Divina Comèdia.

Aquest és pels ganduls,
no els de Vilademuls,
sinó els de tot el món,
que com per costum gasten... molta sòn.

Segons alguns refrans sobre peresa
se diu que esta és l'esquer de la pobresa,
mes, fuig crec, la peresa si en l'apuro...
veu positivament relluï un duro,
I es diu també que un jorn molt nuvolós
enganya al peresós,
que crec igual que no l'enganyaria
si a prop seu segur veia lo que ansia.
I si així discurrem,
per tal mal no patim
perquè molt fàcilment
se'ls hi pot ben calmar aquest turment
fent com deia Sant Cropsis Caçabruts,
patró dels tartamuts,
referint-se als ganduls, però animals:
penja'ls-hi a un pam del nas un feix d'aufals:
i àgils i vius veureu com trascarán,
sense mandra, sense sòn, sempre avançant...

Per als ganduls humans
resulta aquest exemple un dels més sans;
però a estos, conta Sant Miquel del Fai,
se'ls deu fer com **la figueta te fai!**

Finis coronat opus
que vol dir que faran mala fi els dropus...
si a dintre de l'armilla
no'ls sobra cada dia una **cinquilla!**

I aquí són acabats
per fi, estos set pecats;
per més que contra tals hi ha set virtuts

que... no temeu, que us diré sense embuts;
si no us les canta... el Prior dels Escolàstics,
ço que es aquesta volta, per mi... nàstics!...
A mi tan sols me cal clamar-vos ara
el perdó més benigne per a est frare
que, amb bona o mala pata,
us ha endinyat, pacients, tant... santa lata!...

IVAN TOC

VELL I NOU

Trobo que està molt bé que de tant en tant s'obrin exposicions d'art vell per a renovellar l'ambient en el qual vegeta l'art nou; això educa al públic i desperta l'estímul entre els artistes de debò.

Ara mateix si doneu un tomb per "El Camarín" podreu admirar unes quantes pintures dels segles XVI, XVII i XVIII, les quals ens vénen a recordar que l'art és quelcom misteriós que no es pot pas cultivar per a matar l'estona, o bé donar-se importància; allí s'hi troben quadros d'escola espanyola, francesa i holandesa, que fan treure's el barret, encara que se'ls pugui veure de gorra.

A "La Pinacoteca" hi ha també exposició retrospectiva del segle XIX, ben curiosa per cert, car ens mostra allí on varen plantar-se els Fortuny, Vayreda, Simó Gómez, Martí i Alsina i altres pintors del seu temps, així com el camí que han fet darrera d'ells artistes del dia de tant nom com Raurich, Torres García, Iu Pasqual, Torner i Esquius, Humbert, Casas, Colom, Carles, Canals, Galwey, Galí, Meifrén, Llavaneras i altres que ja fa temps varen deixar els caminadors.

Tenim, doncs, que l'art vell i el de mitja edat s'han exhibit a Barcelona fent-hi un bon paper, però millor l'ha fet encara l'art nou, representat pel simpàtic Segrelles, que és un pintoràs nou de trinca, als salons d'exposicions de "El Siglo".

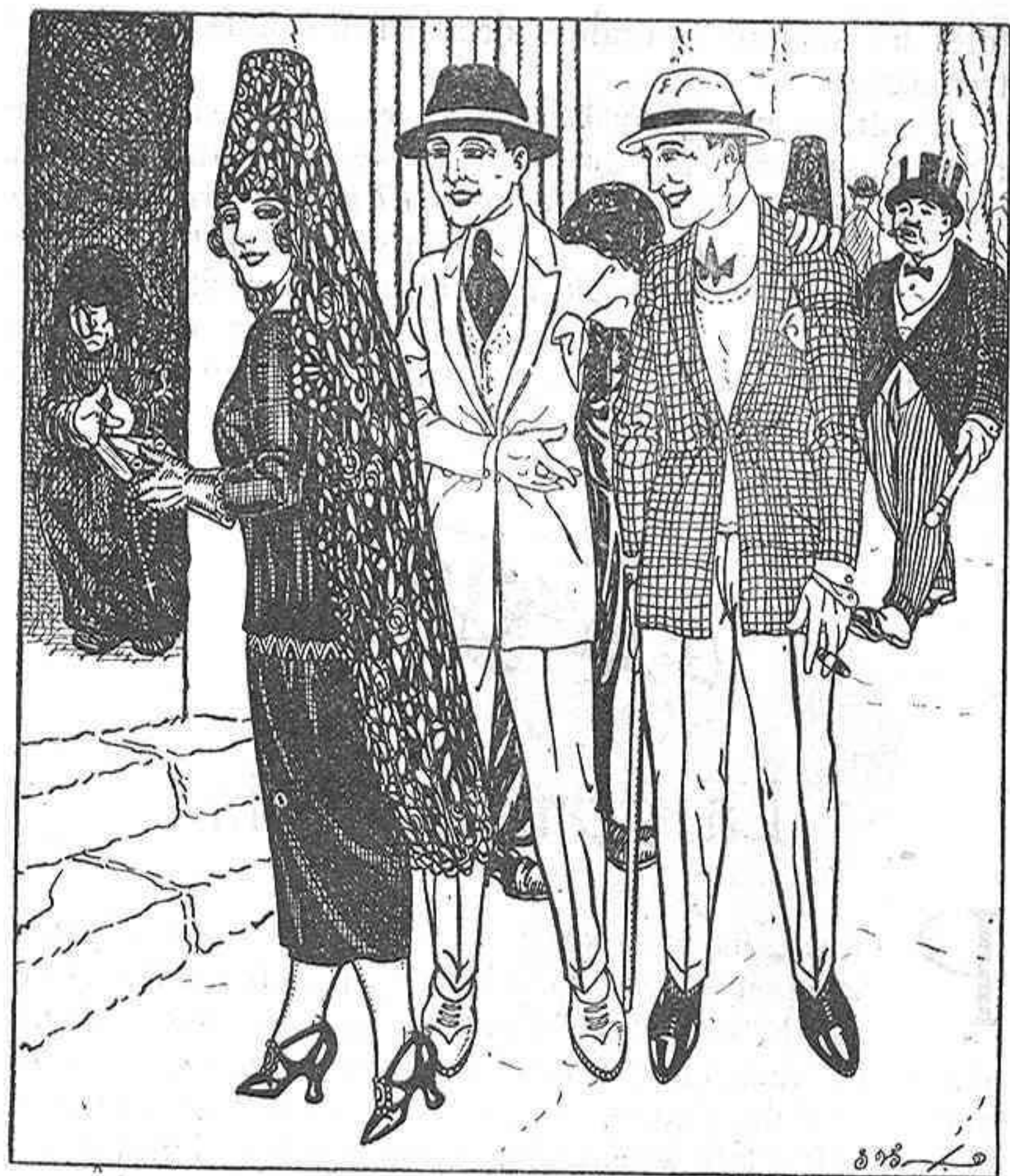
Jo conec pocs pintors que portin l'empenta d'en Segrelles i que siguin tan rics com ell... de fantasia. Manoi, quina imaginació la d'aquest xicot, i quines manetes, i quina esplendidesa de coloraines! Un hom surt satisfet i enlluernat de la seva exposició; allí hi ha de tot, inspiració, gust, traça, bagatge artístic; demaneu!

No cal més que examinar *Els set pecats capitals* d'en Segrelles per a declarar-lo pintor senzillament espeterrant. D'allò en dic jo pecats bonics i ben fets, dignes d'una bona recompensa, amb tot i trobar-nos en plena Setmana Santa. I de les formoses ilustracions per a la *Floretes de Sant Francesc*, per a la *Història d'Espanya* i per altres llibres ilustrats què en direm? Que són els germanets petits d'aquells magnífics pecats.

L'art nou té, doncs, amb en Segrelles, un bon representant que el farà quedar bé a tot arreu.

* * *

A les "Galerías Layetanas" l'artista mallorquí Pere Barceló hi exposa unes belles pintures que pertanyen de ple a l'art nou i al vell; al nou perquè són fetes d'ara, i al vell perquè es tracta d'un magnífic retaule gòtic d'estil

SETMANA SANTA

—Mira, noi, jo no sé com hi han tantes persones incrèdules, havent-hi tants bons exemples.

català, amb fortes reminiscències italianes, en el qual hi va l'efígie del gran Ramon Llull voltada dels nous episodis culminants de la seva vida. L'obra està ben executada i té un gust d'època tan marcat, que podria anar de pet a un Museu, si ja no estigués destinada al del Vaticà, pel qual l'ha pintada el celebrat artista i on la durà a corre-cuita.

Estem ben segurs de què una obra d'art tan sentida i completa mourà a Roma tant d'enrenou com ha mogut a Palma de Mallorca i està movent a Barcelona.

De cor desitgem que aquest retaule faci molt de soroll i dongui al simpàtic pintor Barceló una bona collita de nous, car les té ben merescudes.

C. ARBÓ

EXPOSICIO LLUIS MERCADER

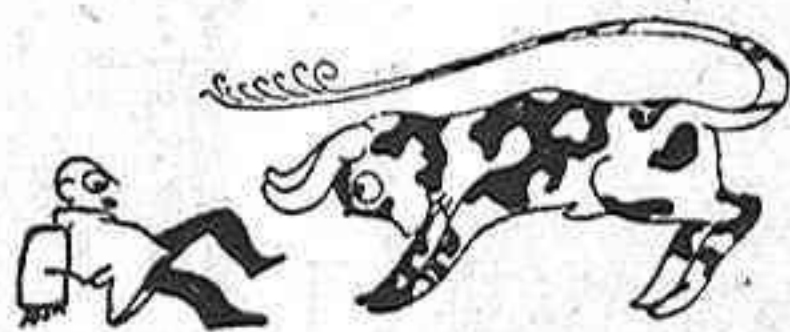
Es abastament conegut el nom d'aquest pintor, però per les obres que li coneixíem no hauríem cregut mai que arribés a l'altura de les que acaba d'exposar a les "Galerías Dalmau". Abans les seves teles eren com una carícia lleugera. Ara els seus paisatges són acariciants, però amb fortitud i gràcia, amb refinament senyorial i amb tendresa corprenedora.

En Mercadé, recollit i apassionat en aquests paisatges ens ofereix aquella gràcia fina i sana de la pintura francesa, però segellada amb la seva originalitat. És sentimental, però amb rigidesa, amb dignitat. No són paisatges de sentimentalisme malalt i obscur, sinó pintats amb el cervell clar i els ulls serens, tan sols divinament entelats per una tènue enyorança, com si l'artista s'hagués abandonat a una melangia dolça i s'hagués embriagat del nèctar diví dels déus adorant els celatges meravellosos amb

totes les sublimes coloraines dels ponents i de les albaides tremoloses.

Voldríem no assenyalar cap de les seves teles, car hauríem d'assenyalar-les totes per la seva fortitud i per la traça admirable amb que són fetes *El molí, Vores del Laig, Teulades blaves, Pont vell, Voltants de Moret, La teulada vermella, Molí Provencher* i altres són veritables obres mestres, plenes de sentiment i de la gràcia excelsa que l'esperit català ha posat en el tremp d'en Mercadé, que és dels millors dels nostres pintors joves.

La gran tragèdia

Podiem haver aportat al Carnestoles unes paraules pomposes i sacsejades per tothom. En el seu dia la xirinola i la gatzara eren lloades amb una abnegació atabaladora; el nas postís i la carota sufocada de les dues roses de foc feien brollar la barrila de per tot. Res tan plaent com l'home vestit d'infant i el paraigua atrotinat; després la quitxalla amb la roba airejada de les persones grans i la gent abnegada de totes les empentes, els meravellosos badocs de ciutat, fent demanadissa d'un riure amb més dosi d'estridentia de tot ço existent.

Heu's aquí com podíem haver-hi dit la nostra sense ni tan sols desafinar l'acordi; avui, però, el Carnestoltes tindrà un regust amb més vinagre i més sal i tal volta exhalarà una sentor nova. Això no vol dir pas que nosaltres deixem arreu un to mofeta de perdonavides; àdhuc, si la pràctica ens ho permetés, diríem una oració enormement sentimental per lliurar l'ànima atrofiada del Carnestoltes.

Amb una anècdota o dues anècdotes atrevides aplegaríem les imatges per aquest lleuger raonament tan lluny de l'hora que li pertoca i, sense escarafalls, estaríem a l'abast de reixir-ne; ara, assaborida del tot l'agonia i malgrat haverne vist a bastament la barrila asserenada, podrem dir-hi la nostra mancats de midó i paraules belles.

Al primer cop d'ull, hom diria que celebrar el Carnestoltes fins al moll de l'òs, és una tasca molt poc feixuga; la roba, una perruca groga i, si més no, un barret amb picarols, omplen aquella pensada que hom, en un moment de suprema soledat, enyor de follies i cridòria. Aquests damentenganyats, gens evolucionadors, cerquen la alegria enganyats, gens evolucionadors, cerquen l'alegria tímida, sense fer soroll ni enrenou i solen no trobar-la enlloc; després ja sabem que passa: l'amic us agafa pel seu compte i sense mirar-s'hi gens us engega unes facècies recollides en la follia carnavalesca. (Sempre tindrà bon acolliment l'ardenta aventura de la noia tapada i gentil que, en la vida de l'anar tirant, ve a ésser una venedora d'amor a unes pessetes l'unça.)

No es tracta pas, aquí i avui, de fer l'elogi de consuetud del Carnestoltes. Ni tan sols en lloarem la pitjor tristesa, aquesta tristesa que ens és donada per la donzella vestida de plomalls i el cabell ple de la pols que fa estornudar en l'hora plaenta que la nit mor i una suau blavor es filtra a la terra; l'elogi l'ofrenem a unes vetlles que la donzella, arraulida vora del foc, ha perdut en pintar

L'AMOR MATRIMONIAL

—Es veritat que un dels seus millors llibres està dedicat a la seva esposa?
—Sí, el meu llibre de xècs.

cintes i plomes, esgotant tota la fantasia, per donar forma i color a aquesta roba que ara resta bon xic aixafada i gens fantasiosa, després de perdre una nit sacrificant-la a la disbauxa.

I la gran tragèdia, la tragèdia de tots els actes bells de la vida, és la de la noia lletja que no ha pogut assaborir l'eixelebrament d'un ball, malgrat omplir un bon lloc en el primer rengle de les cadires de balca.

FELIU DEDEU

FUTBOL

CAMPIONAT D'ESPANYA

Barcelona-Stadium

Fàcil, facilíssim en extrem, resultà pels campions de Catalunya el partit que es disputaren amb els d'Aragó, en el match que corresponia jugar per tancar els quarts de final.

Diumenge, al camp de Les Corts, no hi hagué lluita. No n'hi podia haver, tenint en compte la fluixedat de l'equip ara-

gonès. Amb sinceritat, nosaltres no esperàvem tan poca cosa dels mañicos. Suposàvem al Stadium en un estat de franc progrés. Però no és així. Si en alguns de llurs jugadors s'han pogut apreciar notables avenços—millor control de la pilota, millor coneixement del joc, més "picardia"—desgraciadament aquests no es noten (els avenços, eh!) en el conjunt de l'equip, que aquesta vegada ens ha resultat, i consti que ho sentim, de tan poca consistència com la primera vegada que ens visità.

El Barcelona, naturalment, davant d'aquest contrari no tingué necessitat d'usar tots llurs grans recursos per a demostrar la seva superioritat, reconeguda d'abans de començar el partit.

Reduït l'onze aragonès a una prudent defensiva de la porta—defensa que essent enèrgica en un principi ja no ho fou tant a mesura que els minuts passaven—i quan el Barcelona, que anant ràpidament a aconseguir aventatge en el marcador l'havia obtingut pels dos goals primers, volgueren deleitar-nos els blau-grana amb una formoso exhibició de joc. I an això quedà reduït—i sempre pogués ésser així—el partit: a una bona lliçó pels aragonesos, que pogueren apreciar com sense presses, brodant les jugades, amb serenitat, desconcertant, anaven aconseguint els catalans fins a vuit el nombre de tantos que s'assenyalaven al finalitzar el partit. I cal que fem constar que, per a nosaltres, això no té cap importància com el caràcter cordial, veritablement amistós, que tingué l'encontre.

En Lueñas, Buylla i la defensa, especialment en Ferrando, sigueren els millors pels d'Aragó; pel Barcelona tots contribuïren al bon joc desenrotllat.

En noblesa, rivalitzaren tots, aragonesos i catalans, i en aquest aspecte tots estigueren a igual alçada.

El senyor Calderón féu un arbitratge imparcial i serè.

BOXA

La vetllada dels matches nuls sigué la que tingué lloc dimarts passat a l'"Iris-Park". De quatre combats celebrats, tres acabaren amb tal decisió, i el quart no la tingué de miracle, o potser perquè en ell es disputava el campionat d'Espanya del pes mosca, o potser també podria ésser perquè els jutges volgueren canviar, influïts sens dubte per les carinyoses bronques del públic nombrosíssim que hi acudí.

En Bastos i en Roca, començaren la sèrie. Si el primer dominà en el combat a distància, el segon ho féu en el cos a cos... Ben donada la decisió.

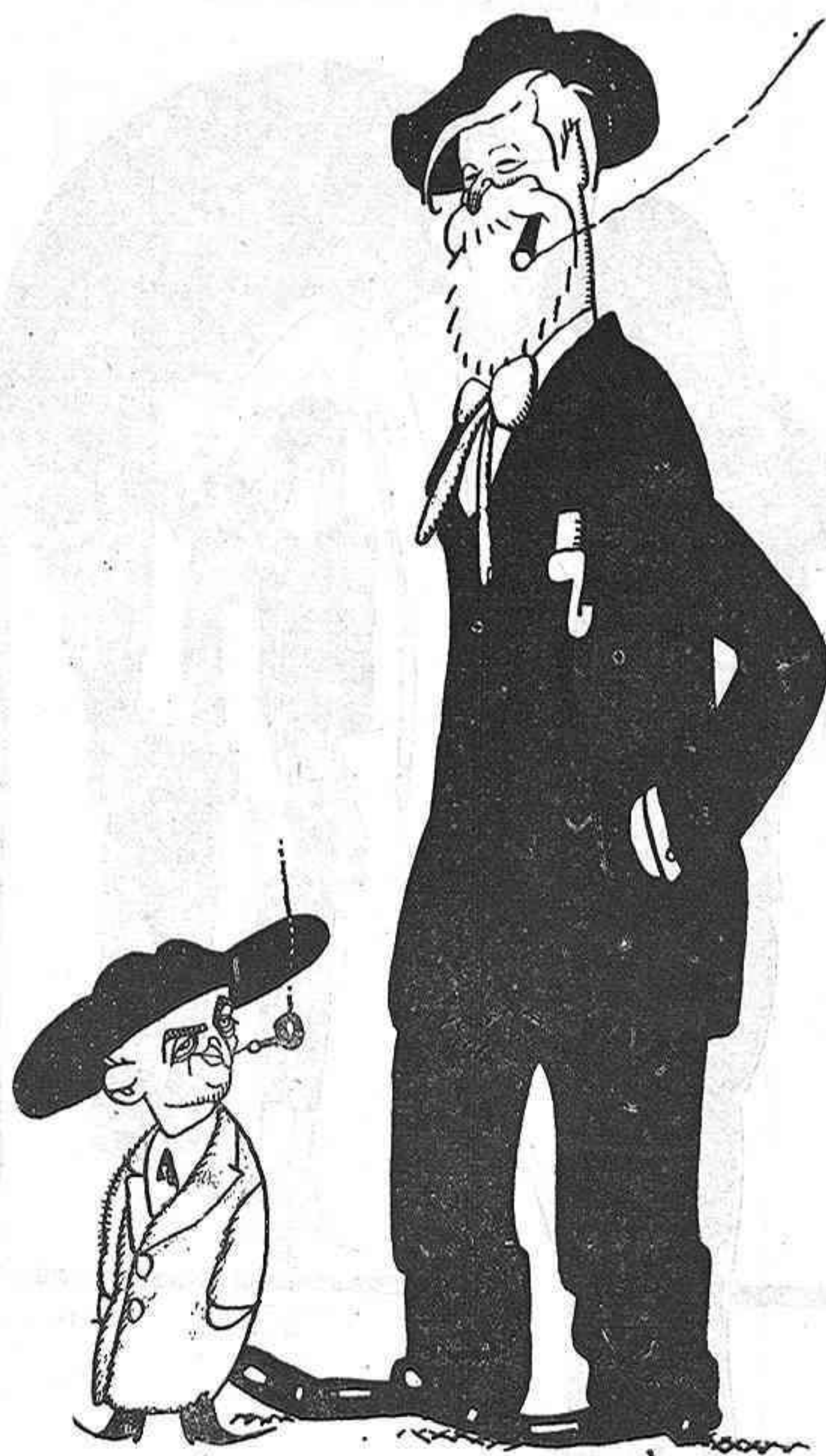
En Rey i l'Aracil aconseguiren el mateix resultat, però per a nosaltres, malgrat llurs maneres estranyes que li feren conquerir totes les simpaties, en Rey portava una dèbil aventatge al finalitzar el combat.

Villar-Zaragoza es volgueren posar a to. Però aquí sí; indiscutiblement nosaltres, d'ésser jutges d'aquest combat, haurem votat per en Villar.

Com ho hauríem fet per en González en el que lliurà amb en Ferrand, pel Campionat de llus pesos. Però no tothom té que participar de nostres creències i la decisió fou favorable an aquest. Que hi farem!

FERRÁN

Aquest número
ha passat
per la prèvia
censura militar

EN RUSIÑOL I L'"AMICHATIS"
Autors de "La Lepra"

DIJOUS SANT

Mireu la dona pecadora
esguardant el seu Jesús,
mormolant baixes pregàries,
duient amarats sos ulls;

ella plora contristada
perquè ven amor, per or
i demana afligidíssima
per son cor un lleu consol.

Jesús somriu i la mira
i li parla amb dolça veu:
—N'ets perdonada, donzella,
no ets pas tu a qui jo aborresc.

són els homes que han robades
ta virtut i ta bondat,
per ells l'infern que s'obra;
i per a tu, el cel, plorant.

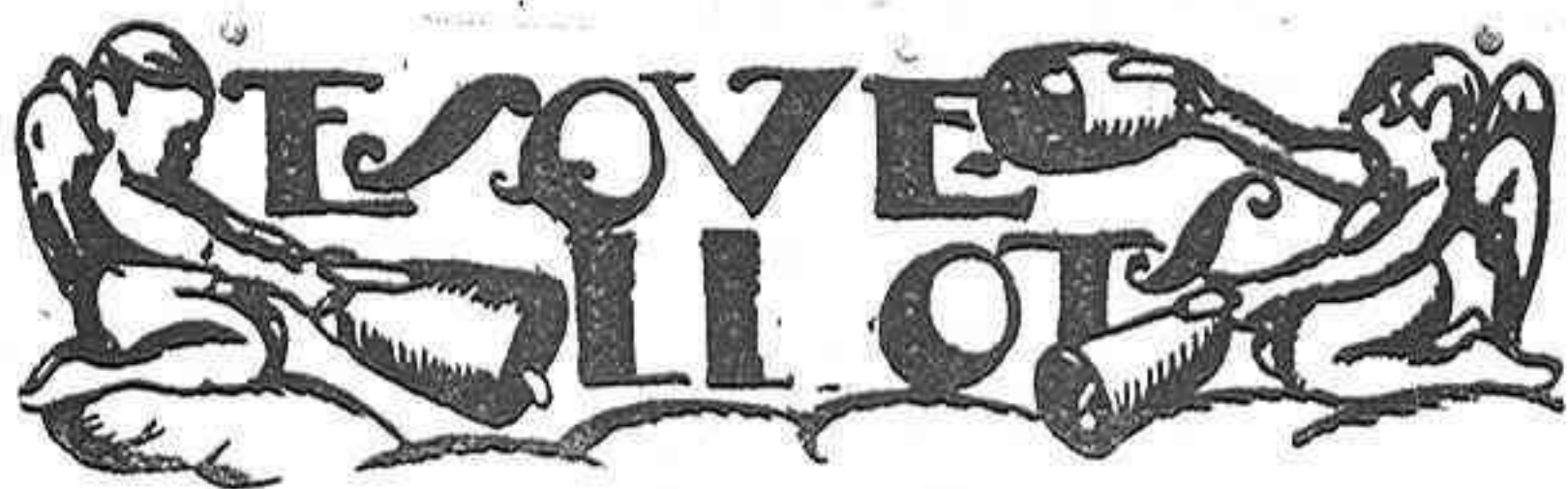
EMILI GRAELLS CASTELLS

DESGRACIES DE L'ESPORT

- De qui porta dol?
- Del meu marit, que va morir en un accident automobilístic.
- Què anava amb un Studebaker?

Diuem que "Per Pasqua i per Nadal cada ovella al seu corral", però aquest any, com tants i tants d'altres, hi haurà ovelles en els corrals agens i menjant en la menjadora que no els toca. Què hi farem? Els adagis, però, un dia o altre es compleixen.

Diuem que aquest istiu vinent no farà calor perquè els astrònoms han descobert que el sol tenia disset taques.

Nosaltres creiem que el sol s'entadarà i farà més calor que mai. Almenys nosaltres ho fariem així. Vés, amb una cosa tan

clara i neta com el sol, anar-hi a trobar taques! Potser es creuen que s'empina el sol.

Ara per Pasqua són molts els que esperen la mona, però per molts no vindrà pas. Nosaltres la mona ja fa temps que la tenim lluny, i la padrina també, i ens sap molt de greu no poguer-nos menjar la mona i haver-nos d'acontentar veient-ne tantes.

Les subsistències se'ns cremaran; n'estem segurs. Amb la mania que tenem d'anar enlaire, aquest istiu pujaran tan amunt que el sol se les cruspirà totes i tornarem a quedar sense. Qui es pogués tornar sol!

Els pous de la plaça de la Universitat podrien ésser molt útils, encara que no ens fem il·lusions. Ara que ve l'istiu podrien ésser una mena de pots de conserva per a la carn congelada que ens ha arribat. Què us en sembla?

Diuem que el **Metro** s'acabarà a l'any trenta, però no diuen si serà del segle XX o del segle XXI. Desitjaríem que fos més tard encara, així les generacions futures sabrien el que és patir pels carrers.

Les ditxoses Rambles estan més atrotinades que mai. Estem segurs que haurem de fer una subscripció pública perquè el **Metro** ens deixi estar les Rambles, o sinó, cregueu que acabaran malament. Qualsevol dia reventaran de tan enfadades.

Des d'un extrem a l'altre de Barcelona és difícil de trobar un carrer sencer. La reventada ha estat general. La Barcelona escorxada fa llàstima. I no s'hi posen per poc, no. Aquí es rebenta a cops de "Metro".

La brutícia dels nostres carrers no s'acaba pas així com així. Criem que no s'acabarà fins que facin alcalde al regidor espontani Febrer Sistachs, que l'empaquetarà amb les seves llaunes.

Sense empaquetar-la amb llaunes també marxaria perquè en Febrer Sistachs és capaç d'espantar-ho tot amb la seva oratòria.

Les sessions de radimania són a l'ensems sessions de gimnàsia sueca. No heu vist cap família al voltant d'un aparell amb els auriculars posats i portant el compàs de la música que senten i tot d'un plegat obrir astoradament els ulls i la boca i agitant les mans dient: "Ara! ara! quin pinyoll!"

Fa l'efecte d'una habitació de manicomi on els dementes tinguessin mania de fer gimnàsia sueca.

ENRIC CLARASÓ

ESCULTURES

90 reproduccions
— Preu: 25 pts.

NOVEDAD

JOAQUÍN M.ª BARTRINA

POESIAS

Lujosa edición «Mignón»

Pesetas 3

NOVEDAD

Brantôme

OBRA NUEVA

La vida de las damas galantes

Un tomo 8.º

Pesetas 5

Obras completas de SANTIAGO RUSIÑOL

TOMO 1.º

La Isla de la Calma

Versión castellana de Rafael Marquina

Un tomo

Pesetas 5

Noces d'argent del F. C. Barcelona

Historial per DANIEL CARBÓ (Corre-cuita)

Pessetes 4

MARCEL PREVOST

Su querida y yo

NOVELA

Un tomo 8.º

Ptas. 5

PRÓXIMAMENTE APARECERÁ

OBRA DE UTILIDAD

¿Quiere V. ganarse un sobresueldo?

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés • 0 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

LES CRIATURES D'ARA

—A mi que em deixin atipar tranquil i fer soroll! Com més soroll millor!